

Гребінь одиночний, дуже великий, прямий. На ньому добре видно зубці. Голова птаха вкрита коротким пір'ям, яке нагадує щетину, червона. Очі можуть бути або карими, або жовто-червоними. Вушні мочки овальної форми світлого кольору. Сережки довгі й широкі, а на дотик дуже ніжні. Шия подовжена, злегка згинається до голови. Груди повні й широкі, добре заокруглюються. Крила довгі високо розташовані, займають практично усю спину птаха.

Дорослий птах за кольором блакитний, в півня пір'я гриви, спини і попереку темніше від основного фону. Колір пір'я надзвичайно нестійкий. У потомстві часто буває розрізnenня за кольором: 50 % блакитних, 25 % чорних, 25 % брудно-білих. I хоча чорне і брудно-біле забарвлення не відповідає стандартам породи, відбраковувати особин не варто, оскільки під час схрещування (чорного і брудно-білого птаха) отримують потомство з пір'ям блакитного кольору. Добові курчата вкриті блакитним, чорним або світлим пухом.

Жива маса курей у середньому досягає 2 кг, а півнів — 2,5 кг.

Особливості породи. Незвичайний колір пір'я приваблює багатьох птахівників. Андалузькі кури — найкраще джерело ніжного м'яса.

Вимоги до кормів і території. Ця порода залишається популярною серед професійних фермерів та селекціонерів.

Життєздатність. У середньому живучість молодняку становить 93 %, а дорослих голів — 87 %.

Вибір породи. У курей цієї породи дуже слабкий материнський інстинкт. Це стає серйозною перепоною для нормальногорозведення породи серед любителів, тому нею краще займатися професіоналам.

Яйценосність. У перший рік своєї продуктивності можуть давати до 180 яєць. При цьому яйця доволі великі, їхня маса досягає практично 60 г. Кури досягають статевої зрілості у шість місяців, тому встигають знести багато яєць.

Анкона

Опис породи. З'явилися у результаті схрещування аборигенних білих та чорних італійських порід курей. Птахи масивні, середнього зросту. Відрізняються від інших порід унікальним колоруванням «у крапочку»: на чорному чи сіруму пір'ї добре помітні білі плямки.

Кури цієї породи мають прямокутне тіло, котре розташовується під незначним кутом відносно землі. Спина невелика, але широка. На неї з шиї спадає довге пір'я, яке може бути або чорним, або сірим. Шия середньої довжини з маленькою головою. Очі невеликі червоні або оранжево-червоні. Голова птаха, гребінь і сережки яскраво-червоні.

Сережки подовжені, заокруглені на кінцях. У півнів вони масивніші. Дзьоб яскраво-жовтий. Гребінь у курей може лежати з одного боку, а в півнів, навпаки, стояти прямо. На гребені може бути 4—6 зубців. Мочки вух у деяких особин можуть бути чорними, а в інших — світлими чи білими.

Хвіст у півнів має довгі та заокруглені пасма темного чи світлого кольорів. У курей він не настільки великий, але так само прямий. Крила курей щільно притиснуті до тіла. Через пішне оперення крила повністю «втоплені» в тілі птаха. Лапи яскраво-жовті, пальці широко розчепірені. Маса курки такої породи близько 1,8—2,2 кг, а півня — 2,2—2,8 кг.

Особливості породи. Слабко розвинений інстинкт висиджування. Через те курчат доводиться інкубувати. До інкубування найліпше підходять екземпляри масою понад 50 г. Анкона спокійна і слухняна за характером. Швидко звикають до господаря, стають повністю ручними птахами. Легко можуть уживатися з іншими свійськими птахами і тваринами.

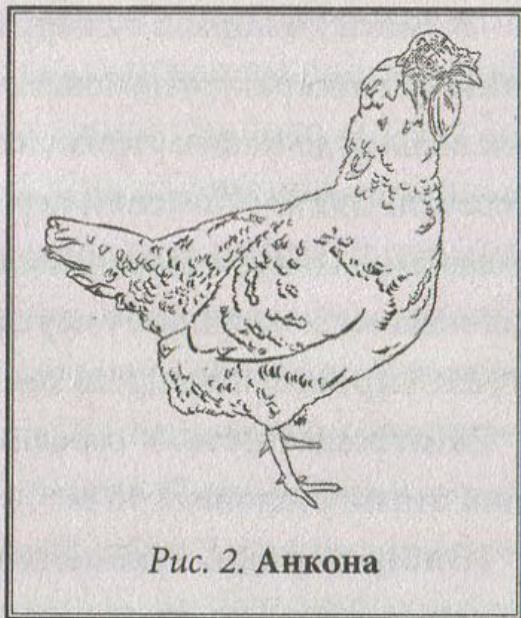

Рис. 2. Анкона

Вимоги до кормів та території. Кури нормальню витримують низьку температуру зими та спеку влітку. З цієї причини курник чи вольєр, де мають утримувати птахів, можна додатково не опалювати. Однак у зимовий період птицю бажано підготовувати вітамінами. Ці кури більшу частину свого часу люблять проводити на свіжому повітрі, тому перед заселенням поголів'я варто облаштувати просторий двір чи загорожу.

Життєздатність. У середньому живучість молодняку і дорослих птахів становить 95 %.

Вибір породи. Рекомендують для утримання на приватному подвір'ї.

Яйценосність. 120 до 180 яєць за рік (яйценосність у різних особин може відрізнятися). Яйця в курей цієї породи мають світлу шкаралупу.

Брекель

Опис породи. Найстаріша порода курей яєчного типу продуктивності. Ці птахи мають високий імунітет і загалом гарне здоров'я, а їхнє м'ясо за смаком чимось нагадує дичину.

Півень має міцний прямокутний корпус. Його кути пом'якшується густим пір'ям на тілі птаха. Шия середньої довжини з рясним і довгим пір'ям. Вона плавно переходить у спадну спину. Плечі широкі, крила щільно притиснуті, причому їхні кінці прикриті довгим поперековим пір'ям. Хвіст у півнів високий і з рясним пір'ям. У нього надзвичайно довгі заокруглені косиці, які візуально збільшують і хвіст, і тіло півня. Груди глибокі й широкі, живіт теж ши-

Рис. 4. Брекель

рокий і масивний. Голова в півня середня, але широка й трішки приплюснута. На ній птах має невеликі пір'їни. Гребінь середній і прямий. На ньому розташовані 5—6 зубців. Сережки середні, округлі. Вушні мочки блакитно-білого кольору. Навколо очей, які зазвичай темного кольору, — чорна облямівка. Дзьоб сильний, блакитний, але при цьому його кінчик світлішого кольору, аніж основа. Гомілки непоказні, плесна середньої довжини. Зазвичай вони завжди блакитнуватих відтінків. Пальці в піvnів розставлені правильно, мають білі кігті. Кури мають більш горизонтальну спину, дуже великий живіт і масивний хвіст. Задня частина гребеня злегка перекочується набік. Вушні мочки в курей більш блакитні. Цей пігмент поширюється також на голову і нижню частину гребеня. Грубим недоліком породи вважають занадто вузький кістяний корпус. Також недопустимими є зависокий або занизький хвіст, опущені крила, жовті вушні мочки.

Існує два можливих колорування цієї породи: сріблясте і золотисте. Спина і поперек при цьому залишаються білими, але найбільші пір'їни мають красивий візерунок. На грудях, бічній частині корпуса й живота пір'їни мають не лише темну основу, але й темні поперекові смужечки. Білі смужки до низу грудей стають ширшими. У курки пір'я на голові та шиї сріблясто-білого кольору. На грудях пір'я інтенсивніше за кольором, але можуть бути темні кінчики на пір'їнах.

Інший колір курки — інтенсивно-чорний зі світлими поперечними смужечками. У золотистих піvnів та курей основний колір чорний, але при цьому зберігається такий й же візерунок, як у сріблястих особин, який, проте, є золотисто-коричневим.

Загальна маса піvnів може коливатися від 2,4 до 2,8 кг. Курки-несучки цієї породи можуть набирати масу до 2,7 кг.

Особливості породи. У курей цієї породи внаслідок селекції повністю відсутній материнський інстинкт, тому господарям-пташникам доводиться окремо купувати інкубатор для розведення породи. Ці птахи вирізняються невичерпною енергією.

Вимоги до кормів та території. Кури можуть цілий день бродити подвір'ям, шукаючи насіння та комах. Також вони добре літають, тому у загорожі варто облаштувати надійний дах і високий паркан. Вони ніколи не битимуться з іншими курми за місце у загорожі, чудово ладнають з іншими свійськими птахами.

Життєздатність. Ця бельгійська порода вирізняється міцним здоров'ям. Легко пристосовуються до будь-яких погодних умов та рідко застуджуються. Щодо молодняку, то він швидко вбирається в пір'я і так само швидко росте. Це робить курчат витривалішими.

Вибір породи. Добре підійдуть для приватного утримання в маленькому господарстві в загорожі з іншим свійським птаством.

Яйценосність. Відкладають у середньому до 120—220 яєць на рік. У середньому кожне яйце (з білою шкаралупою) може досягти маси 60 г. Для інкубації варто відбирати лише найбільші яйця.

Вушанка

Опис породи. Має невелику голову з достатньо помітною лобною кісткою. При цьому голова курей і вушні мочки яскраво-червоно-го кольору. Має трояндоподібний чи листоподібний гребінь. Вушні мочки накриваються густими «баками», а підборіддя — «бородою».

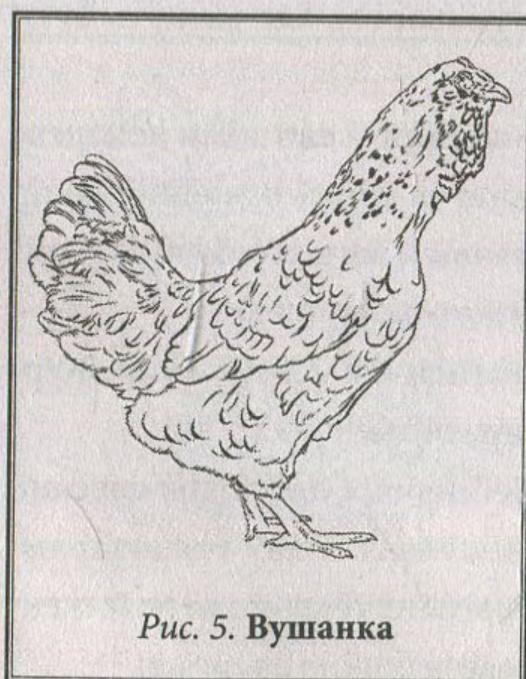

Рис. 5. Вушанка

У курей цієї породи слабко розвинені червоні сережки. Їх практично не видно під густим пір'ям «баків». Дзьоб дуже міцний, має легкий вигин. Шия середньої довжини, поступово переходить в широкі заокруглені груди. Спина при цьому залишається прямою і широкою. Все це робить тіло курки видовженим і міцним. На лапах рожевого відтінку немає пір'я, вони розташовуються низько від-

носно тулуба. Дуже добре розвинений хвіст. У курей він меншого розміру, а в півнів злегка відкинутий назад. Пір'я по всьому тілу щільне й густе. Зазвичай воно червонясто-коричневого або чорного кольорів. Також можливий білий колір, але такі птиці трапляються вельми рідко. Українську вушанку інколи називають вушанкою, російською вушанкою, малоросійською вушанкою, південноросійською вушанкою.

Особливості породи. Цю породу варто вибирати лише за те, що вона надзвичайно витривала. Може легко переносити найсуворіші морози. Пір'я в них настільки пишне і щільне, що тіло птиці не вихолоджується навіть під час довгих вигулів. Мають виражений материнський інстинкт. Ретельно висиджують яйця, а після того як потомство вилуплюється, стають дбайливими матерями для курчаток.

Вимоги до кормів та території. Українську вушанку можна утримувати навіть у найхолодніших регіонах. Прекрасно пристосовуються до будь-яких умов утримання. Крім того, їм достатньо маленького двору, щоб мати якісний вигул. Годівлі цих птахів треба приділяти особливу увагу. Зазвичай молодняк цієї породи годують подрібненим зерном та вареним яйцем. Поступово раціон курчат змінюється. До нього додають подрібнену зелень, висівки, кісткове борошно, картоплю, моркву і дріжджі. Коли курчата досягають двох місяців, їм до раціону можна додавати кукурудзу. Дорослі українські вушанки обов'язково повинні отримувати зерно, картоплю, корінці, конюшинне і рибне борошно, зелень, овочі, мелену яєчну шкаралупу і дріжджі. При цьому несучки повинні отримувати легкозасвоювальний білок, щоб краще нестися. Також потрібно стежити за наявністю в раціоні кукурудзи. Зазвичай її додають у всі комбіновані корми для свійської птиці.

Життездатність. Невибагливі, дуже рідко хворіють на застудні захворювання і не потребують особливого пташника.

Вибір породи. Через пізню яйценосність не підходить для великих ферм, де можна отримати максимальну можливу кількість

знесених за короткий період яєць, найчастіше утримують в індивідуальних господарствах.

Яйценосність. Несучки здійснюють першу кладку набагато пізніше від інших яйценосних порід — у шість місяців, продуктивність — 160 яєць у перший рік.

Гамбурзька

Опис породи. Виведена шляхом схрещування лакширських місячних, йоркширських фазанових та чорних іспанських курей на поч. XVII ст. Піvnі важать близько 2,0—2,5 кг, кури — 1,5—2,0 кг. Чорні, білі і сріблясто-чорно-крапчаті, у піvnів з іншими різновидами кольору маса доходить до 1,5—2,0 кг, у курей — до 1,0—2,0 кг. Пір'я щільно прилягає, забарвлення може бути різноманітним: білим, сріблястим, чорним, срібно-плямистим, срібно-смугастим, блакитним, золотисто-смугастим, ясно-жовтим, куріпчастим. Найбільш розповсюджені срібно-плямисті кури. Основним фоном є сріблясто-білий, на кінці кожного пера є плямка чорного кольору із зеленкуватим відблиском. На голові у піvnя і курки пір'я біле, на по-перековому пір'ї у піvnя може бути чорна смужка посередині. Тіло струнке, витягнуте, розмір ніг середній. Тулуб приземкуваний видовжено-прямий. Гомілки дуже витончені, плесна тонкі середньої довжини. Груди високо підняті. Гребінь рожевого кольору, має

характерний зубець, спрямований назад, непропорційний до лінії шиї. Дзьоб і пальці ніг блакитнувато-задимленого кольору. Колір вушної мочки білий.

Особливості породи. Кури на яйця не «садять».

Вимоги до кормів та території. Для птиці треба облад-

Рис. 6. Гамбурзька

нати вільний вольєр, який плавно переходить у пташник, за-
безпечити місце для сідала й виділити жердини, виготовлені
з натуральних тичок, брусків чи дощок. Ідеальним варіантом бу-
де тихий, теплий курник, з якого птахи вільно, за бажанням, мог-
ли б перейти у відгороджений вольєр.

Життєздатність. Ці кури швидко адаптуються до різнома-
нітних змін і є надзвичайно витривалими. Курчата підростають
дуже швидко, так само швидко відгодовуються і дуже невибаг-
ливі у догляді.

Вибір породи. Можна тримати у великих приватних господар-
ствах, призначених для вигулів. Можна вирощувати в регіонах із
суворими кліматичними умовами.

Яйценосність. 150—250 шт., маса яйця — 45—50 г. Колір шка-
ралупи — білий. Мінімальна маса інкубаційних яєць у курей
чорних, білих, сріблясто-чорно-крапчатих — 55 г, у інших за ко-
льором гамбурзьких курей — 48 г.

Італійська куріпчаста

Опис породи. Давня італійська порода, історія якої нараховує по-
над дві тисячі років. Була широко розповсюджена в Європі в XIX ст.
Предками її були місцеві кури римлян. Корпус довгий, досить ши-
рокий, горизонтальної постави. За кольором пір'я цих курей схо-
же на пір'я диких (джунглевих) банківських курей Індії. Італій-
ські півні мають червоний верх, темний низ і яскравий хвіст.
Голова в цих курей маленька, дзьоб жовтий. Гребінь великий ли-
стовидний. В курей він висне набік, у півнів стоїть прямо, вушні
мочки білого кольору, шия завдовжки середня. Пряма довга спи-
на поступово переходить у лінію хвоста під чітким кутом. Груди
добре розвинені, трошки випирають. Крила щільно притиснуті
до тулуба. Лапи високі жовті. Пір'я в цих курей коричнево-сіре,
грива — золотаво-жовта, кінці крил і кермових пір'їн хвоста —
чорні, груди — світло-коричневі. Італійські кури мають яскраву

темно-коричневу смугу від кутика ока до потилиці. У півників вона або відсутня, або її погано видно. Крім того, курочки мають широку неперервну темно-коричневу смужку, яка проходить головою і спиною, у півнів вона завершується на потилиці. Добові курчата вкриті світло-коричневим пухом, на спині мають одну широку і дві вузенькі темно-коричневі смужки. Жива маса півнів — 2,5—3,6 кг, курей — 2,0—2,5 кг.

Особливості породи. У добових курчат можна дуже точно (до 80 %!) визначити стать.

Вимоги до кормів та території. Птиця дуже чутлива до холоду і потребує теплого приміщення холодної пори року, але ще більше — просторий дворик для вигулу чи обору. Курчаток спершу годують вареним яйцем та зерном. Потім можна додавати до раціону зелень, висівки, овочі, кукурудзу. Харчування курчаток повинно містити достатню кількість протеїнів. Дуже важливо для всіх видів курей, щоб комбікорм був збалансованим і птиця отримувала всі необхідні мікроелементи.

Життєздатність. Витривалі й здорові, хворіють надзвичайно рідко.

Вибір породи. Рекомендована для приватного утримання.

Яйценосність. Зносять за рік 200 білих яєць масою 60 г.

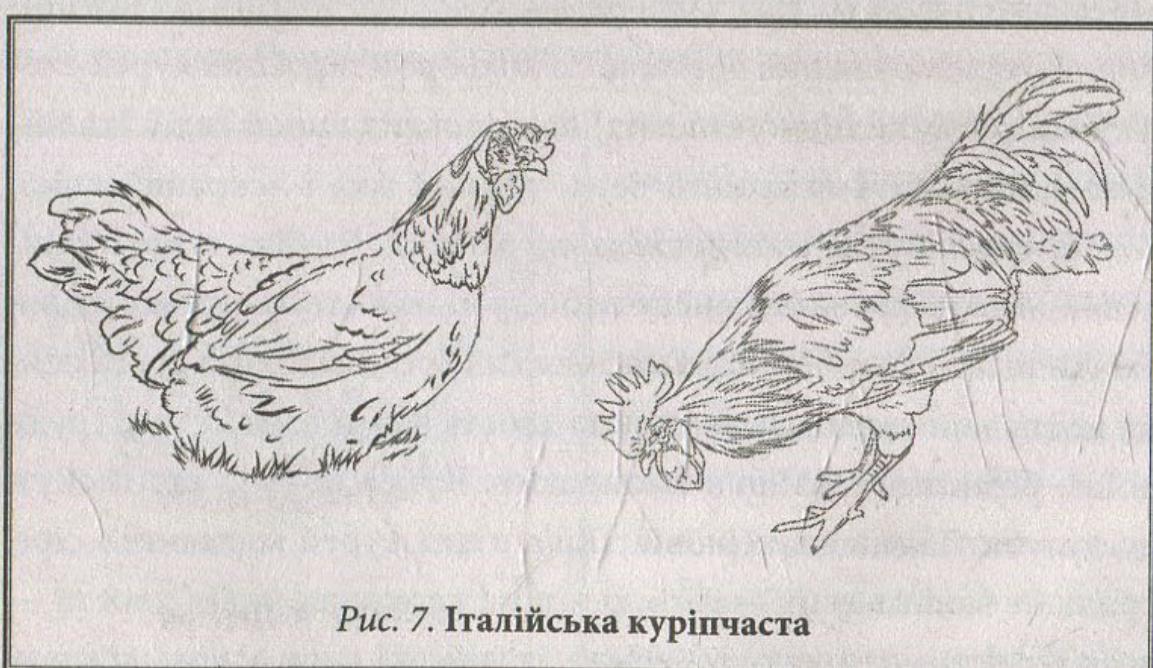

Рис. 7. Італійська куріпчаста

Легорн

Опис породи. Найпоширеніша у світі яєчна порода курей. Вивели її шляхом схрещування італійських курей з білою міноркою, іспанською породою та іншими. Ця курка міцна, добре переносить зміну клімату, курчата добре ростуть і швидко вбираються в пір'я. За забарвленням легорни бувають дуже різними: білими, бурими, ясно-жовтими, чорними, блакитними, золотавими, зозулястими, але найчастіше в господарствах розводять білих. Легорни за конституцією збиті й ніжні. Голова легка, відносно широка й глибока, шия достатньо довга, нетовста, груди округлі та випуклі, живіт об'ємний, пlesна лап тонкі, високі, пір'я густі і щільне, на хвості завжди помітні гарні косиці.

У молодих курей легорн дзьоб і пlesна жовтуваті. Курка важить від 1,8 до 2 кг, півень — 2,2—2,3 кг.

Особливості породи. Кури цієї породи несуть найбільше яєць, майже немає «материнського інстинкту». Спостерігається підвищена збуджуваність і значний вплив негативних факторів на продуктивність.

Вимоги до кормів та території. Вольєрно-вигульне утримання, дуже низькі затрати кормів на 1 кг яєчної маси.

Життєздатність. Надзвичайно висока життєздатність.

Вибір породи. Поширені в промисловому виробництві.

Яйценосність. Припадає близько 300 яєць на рік на одну несучку. Колір шкаралупи білий. Маса — 55—58 г. Нестися ці кури починають в 4,5—5 місяців. Найбільш продуктивними вони є в перший рік. Запліднюваність яєць — 95 %. Виводжуваність молодняку 87—92 %.

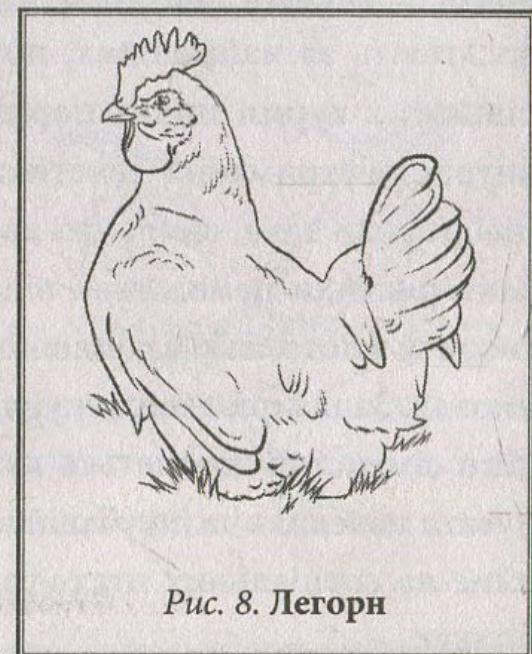

Рис. 8. Легорн